

REGÉLO.

Pesten csütörtökön februar 25^{kén} 1836.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p.p.

E L B E S Z É L É S.

Szelaheddin. (*Végzet*)

„Tiszteletét jelenti Guido, a' szent föld jogos királya, az Idvezítő hitének védője, 's Krisztus szolgájának kormányzója — mondának a' keresztény követek. — Legyen rajtad Allahd és a' mi Istenünk áldása, hogy te 's néped kegyben áldásban virágozzék, hogy bővelkedjetez testi 's lelki jókban. Királyunk tiszteli fejedelmi éreneyidet, bámulja tetteid nagyságát 's azon kiméleletet, mellyel a' keresztény foglyok és lakosok iránt vagy. Ezért vedd az ő 's egész keresztény világ méltó háláját. De hallgass szokott jósággal további kérelmeire. Vedd gondolóra 's fontold-meg az ő jogait Palesztinához, melly a' proféták által jövendölt 's annak idejében Judeában megtestesült Messias tulajdona, ki nekünk keresztényeknek fejünk, 's így a' kereszténység által Jerusaleml királyának megismert Guidónak is mestere, égi királya. Syria és Egyiptus téged illethet; királyom és a' kereszténység ottani királynak önkényt elismer: de tégy te hasonlót Guidóval a' szent földre nézve, 's térj vissza békességben Damaszk 's Haleb felé.“

„Sajnálom — így felelt Szelaheddin — hogy királytok olly izenettel küldött ide, mellyről előre tudható, hogy sikertelen lesz. Inkább szólhat vala Rajmund és Ortok felől; vagy még jobban tesz, ha őket (mint hozzám tartozókat) ide küldi.“

„Ortok ügyében van némi megbizatusunk!“ — szólának a' követek.

„Mondjátok-el gyorsan! — hangoztatá Szelaheddin — tudva, hogy a' sok szónak ellensége vagyok. De előbb is akarom tudni, miért nem vagytok Rajmund ügyében megbizva.“

„Mert a' hadi tanács őt halálra ítélte!“

„Megmondjátok a' hadi tanácsnak, hogy Szelaheddin őt utósó tagig halálra ítéli, ha vissza nem veszi határozatát. — De most tovább Ortokhoz!”

„Minő sors vár Ortokra, ha általadatik?” — kérdék a' követek.

„Maga Guido is gyaníthatja, sőt tudhatná, hogy nem különb, mint nála Rajmundra, kivel némüleg hasonló vétkű. De én azonfölül Ortok átadójának nagy pénzjutalmat ígértem; azt Guido kétszeresen kapandja-meg. — De jól megjegyezzétek: az idő becses előttem; ha két óra alatt Ortok itt nem lesz, ha Rajmund vele együtt nem leend, megfuvatam a' hadi kürtöt, és ha, a' mint reménylem, a' hadistenné, hogy görög kifejezéssel éljek, nekem mosolyog, és Rajmund vagy Ortok sértetlenül kezemhez nem jut, Guido 's minden nagyja és egész népe fog érette adózni.” — Mondá Szelaheddin, 's békes utra inté a' követeket.

Két óra nem folyt-le még egészen, 's Ortok kötözöttén átadaték Szelaheddinnek, ki a' díjt kétszeresen kifizeté értte, de egyszersmind a' hadi kürtöt is megfujatá, mivel Rajmund hibázék mellőle. A' követek alig mondhaták-el Szelaheddin izenetét, mikor az egész kurd tábor mozgásban volt, 's végetlen sáskaseregként rohantak elő a' Szaraczenok. Nagy volt az ütközet, nagyobb mint valaha Szelaheddin táborozásában a' keresztények ellen; gyümölcse pedig teljes győzelem 's a' táborhegyi vár bevétele.

Könyűzve hagyá-el Genezareth és Tábor szép vidékét Jerusaleml királya megritkult seregsoraival; könyűzve gondolt az elholtakra, kiket vad Kurdok fognak gödrökbe hányni, imádságot nem mondva fölöttek, 's keresztet nem emelve sirhalmaik fölé. De Szelaheddin nem a' király gondolatja szerint cselekvék, hanem a' számos foglyokra bizá, hogy feleiket kényök szerint temessék-el. A' foglyok között vala pedig a' templariusok nagy mestere, hadban és tanácsban erős ember, 's a' volt ütközetben fáradhatlan orozlán. Ezt hozatá maga elébe Szelaheddin. — „Nemde te is Rajmund halálára 's át nem szolgáltatására szavazál?” — kérdé tőle.

„Eltaláltad vezér! győzelmes zultan!” felelt a' nagymester.

„Hallottad és megfontolád föltételeimet?” — kérdi Szelaheddin.

„Hallám és megfontoltam!” — felelt a' templarius.

„'S tudod, mi várakozik reád?”

„Tudom; a' halál. De zultan, ha újra hagysz szavazni, most mint fogly is azt mondom: halál Rajmund fejére. Szelaheddin szenytelen

dicsőségében pedig egyetlen de nagy folt marad az, hogy árulót tűre maga körül.

„Mester, te igen megfelejtkezel magadról; — szólt Szelaheddin. Vagy azt gondolod: a' halált nem tehetni nehezebbé, ha a' halál érdeme súlyosabb?”

„Zultan, én nem akaralak megsérteni!” felelt a' nagymester.

„De te megsértettél, mert Ortokkal együtt a' Szelaheddint megsérteni tudók közé tartozol. Hasonló sors vár titeket.”

„Zultan! én Ortoknak soha sem voltam barátja, vagy inkább az tudtam vala lenni, ha szökevény nem volt volna közöttünk. De így, távol szeretém magamtól látni, 's mikor elkivánczozott, egyedül én valék pártján, hogy bocsáttassék-el, sőt szívem sugallatának ellenére azt mondtam: küldessék kötözve hozzád.”

„A' mit e' részen jól tettél, azt elrontád a' másikon” felelt Szelaheddin, — 's egyszersmind parancsot ada Ortok előhozatására. Besugák már Ortoknak, a' mit maga is kivehete a' zultan magaviseléséből, hogy halál várakozik reá. Többeknek szíve vérzik előre, többeknek szeméből facsarodék könny elő; mert Ortok disze vala Szelaheddin seregének, 's bajtársaitul végetlenül kedvelteté.

„És te könyezel Ortok? — így szól Szelaheddin a' kötözött bajnokhoz. — Az nem illik Kurdhoz. Szégyeld magadat, különben én szégyenlek egy asszonyszívűre nyilaztatni.”

„Ó vezér, ne beszérelj könnyűmet; azok életemet teszik; ennek remeg azon gyönyör, melyet számomra a' természet és létel vala termendő. Ó szeded-föl inkább őket, 's tetesd-be siromba, hogy együtt nyugodjunk, én és ők.”

„Talán engem is meg akarsz lágyítani virágos beszéddel? — szólt a' vezér. — Ó az nem olly könnyű; Szelaheddin a' hibákat nehezen felejtí-el. De veled nem sokára megbékülend. A' sirbelieknek ő nem ellensége.”

„Kegyelmezz, ó kegyelmezz-meg zultan! — így esedezék az ezeket halló Ortok. Hagyj küzdeni a' hívók sorában, hagyj vérzenem soká, éveken keresztül; hagyj virasztanom éjeleken keresztül örök hadveszélyek között, talán messze ott Gibel al Tariftul éjszakra, hol a' Gothok fegyvere nagyon éles az Arabok fölött. Ó halált mindenütt a' csatában; csak ne itt, ne illy gyalázatosan!”

„Legyen tehát, a' mint most mondom — szólla Szelaheddin — ez rendíthetlen akaratom. Háromszáz lépésnyire fogsz kiállíttatni, nagy

lépésnyire tudod, honnan a' gyakorlatlan szem szived irányát is alig tudja kivenni. Három nyíl adatik a' reád célzónak, ki szinte halálra ítéltetek. Ha az elsővel le tud lőni, életben marad, 's a' reád tett jutalmat megkapja; ha másodszorra talál-el, élete meg lesz mentve; ha harmadszor talál, tiz évi fogság várakozik reá; — ha éppen nem talál, azon föltételek alatt te fogsz reá lőni.'

És Ortok bekötött szemmel kiállítaték mindenik oldalról sokak-tul véve körül, mi a' nyilazónak ügyességét látszék bizonyítani. Háromszáz nagy lépésnyire tőle pedig egy ifjú állt-föl, kék színű drúz öltözetben, oldalán öv volt és kardszalag; de a' kard hibázék róla. Baljában egy ivet tarta, jobbjaiban pedig az első nyilvesszőt (más kettő a' tegezben nyugvék hátán). — Az ifjú remegni látszott. És meg lön feszítve az iv, irányozva a' nyil, elpattantva az ideg. A' lövést pedig csengetés követte, életreményt keltve-föl Ortokban, mert testét találatlanul érezé. És hallá a' második csengetést is; de egy kevés vártatva sipítást hall, nyil sipítását, melly turbanja tetejébe vágott, hanem azt kevéssé sérté-meg, 's a' földre hullott, — mert tompa volt.

„Helyet kell váltani!” — hangzék Szelaheddintől, 's fölnyittattak Ortok szemei. — „Üdvözlek napvilág! — kiálta-föl a' bajnok — hah! de csak vérdij ne volnál!”

„Mit sem tesz az annak, ki a' Lejtani szélén vércsermelyt tud a' bocsátani” — szólt a' szemnyitó.

„Mit, Allah, jól látok? — kiálta Ortok; — te itt, Gildiszem elrablója?”

„Én leszek a' harmadik lövő; reád, ha jól nem találsz. Ez Szelaheddin parancsa.” Mondá, 's őt a' lövősátorhoz vezeté. A' hibásan nyilázó ifjú pedig remegett, és halavány volt; 's a' mint Ortok közelite, egyre remegőbb és halaványabb lön. De hogy is ne remegne az édes életért, mellyet olly kinok között kelle kinnélnie?

A' fiatal Drúz mellett Szelaheddin állott, 's — „itt van az iv, ott a' nyilak! — monda — vedd-el ellenfeledtül.” — De Ortok nem tudá elvenni a' nyilakat, nem az ivet, hanem térdre roskada, 's átkulcsolá az ifjú lábait.

„Hajdan jobban talált, nemde? — mondá Szelaheddin Ortokhoz. — Derbendben örömeoseb nyilázál ugy-e?” — szólla a' drúz öltözetű leányhoz Szelaheddin, és szemeiből megbocsátást mosolygatott a' két vétkes fiatalra.

„Igen, atyánk! édes jó atyánk!” — kiálta Ortok és Gildisz, 's kezeit csókkal özőnlék.

„Hogy többé illy kellemetlen játékra ne kényszerítsetek, legyen sikere az első nyilazásnak; én egyesítem kezeteket, hogy szívetek egybe forrjon.“ — Mondá 's a' két fiatal atyai keblére zárta.

„Hát Dselaleddin hol van?“ — kérdi gondos kétséggel Ortok.

„Sebei sirba vitték!“ — felelt elkomolyodva Szelaheddin, mert sajnálá a' nemest.

„S te, édes Gildiszem, mint jutál atyádhoz?“ — kérdi Ortok.

„Hakimsah hozott-el hozzá, mihelyt megmondám neki kilétemet“ — felelt Gildisz.

„A' ki azóta vezéreim egyike, kinek nagy köszönettel tartozom; ki ezen kedves lény férjévé lett — szólla Szelaheddin, 's egy kellemes barna nőt mutata-be, a' lesütött szemű 's szemérmesen piruló Zatküsz. — Te pedig, nagymester, Ortok sorsában osztakozol; szabad vagy, 's egyedül arra kérlek: békélj-meg Rajmúnddal.“

És mig Szelaheddin újra ölelte gyermekeit, Rajmund 's a' templariusok nagy mestere is békülve fogtak kezét egymással.

VAJDA.

A' bátor leány.

Nagy életveszély közt ritka bátorsággal mente-meg a' tizenkét éves Reisacher Zsuzsanna, szegény de tiszt szülők gyermeke, a' badeni herczegségben, két embert a' halálveszélyből. Nemes szántsága bámulást gerjesztő.

Mig Bitsch György — polgár — és Bitsch Márton — fiatal ember — 1831. september 15. alkonyat felé, közeledő szélvész-kor és igen nagy vizdagálnál, fával terhelt kis hajóval a' Rajna vizén visszatérni szándékoznának, gyenge hajójok a' sebes folyam közepében, egy hatalmas hullám által birtelen elborittatik; feldült, György és Márton a' Rajnába estek, de szerencséjekre megragadhatták a' hajót, és rajta tartzkodva élet 's halál közt lebegtek.

Közel e' szerencsétlenekhez Rajna mentében, a' limburgi várom-ladék mellett, — hol átmenetel van a' Rajnán — terelgeté ugyan azon időben a' kis Zsuzsanna a' vendégfogadós kecskéjét. Hallotta a' szerencsétlenek jajgatásait, kiket a' hajón tartzkodva, sebesen sodrott a' folyam vize. — A' leányka azonnal segedelmért kiálta, de senki sem mutatkozott más a' tájon, mint a' vendégfogadosné: férje és szolgálja a' mezőn valának.

Sietve hoz a' leány két evezőt, 's egyiket a' fogadosnénak nyújtván felszólítja őt, hogy vele segítségökre sietne a' két szerencsétle-

neknek. — A' bátortalan asszony ellenvetéseire — hogy mindketten ügyetlenek volnának, 's a' Rajna nagy vizárjánál, céljok elérhetése nélkül, veszedelmök bizonyos volna — siet maga Zsuzsanna egy a' Rajna partján kikötött hajóhoz, leoldja a' lánczot, és maga vállalja-fel a' veszélyes evezést; de a' gyermek ereje nem képes a' parttól elmozdítani a' hajót, 's erre a' parton álló fogadónét kéré; ki midőn foganatlan detartozkodásait látná, betaszítá a' csónakot a' folyam közepe felé, 's a' falu felé siet, hogy a' leányka védelmére segedelmet hozzon.

Már jótova vitte Györgyöt és Mártont a' sebes folyam, midőn a' bátor leány erőtetve sietteti hajóját utánok közeledni. Vigasztaló örömmel látják a' szerencsétlenek mentő angyalukat feléjük evezni, és egymást bátorítják. — De az ellenkező szél dűhe akadályoztatá a' hajót, 's kimeríté a' gyenge leány erejét a' nehéz evezés. — Ide 's tova hányatott a' államoktól a' hajó, 's a' bennizzadó is halálveszély közt forgott. — Márton meggondolva, hogy a' leány elvesztével minden reménységek is elenyészne, vízbe rohan, 's ügyes levén az uszásban, a' közeledő leány felé tart. — Kettőzteti lankadt erejét a' fáradt leányka, 's a' feléje uszónak irányozza csónakát. — Elérték egymást. — Márton hajóba veti magát, és lankadtan de örömmel szállítja-meg a' megszabadultnak örült leánykát: „most a' másikat is mentsük.“ — Sebesen repül Márton a' kis csónakkal György után; eléri, 's hajóba segíti őt, és mind a' hárman lefeszthetlen örömmel szálltak-ki a' partra.

Ő felsége a' badeni nagyherczeg, Reisacher Zsuzsannát, dicséretes tettének elismerésére, a' nagy érdempénzen kívül 200 fttal méltóztatott megjutalmazni olly móddal, hogy ezen tőke kamatja a' leányka teljes koráig szükségéire fordíttassék. Bitsch Márton is nyert pénzbeli jutalmat.

K. S.

H I R L E L Ő.

Gyász-hir. Bécsben febr. 12-kén sorvasztó lázban mult-ki életének 47-ik évében mélt. báró Naláczai Naláczy József ur, cs. kir. kamarás, 's udv. tanácsnok a' n. m. erdélyi cancellariánál,

K Ü L Ö N F É L E.

I d ő s z a k i k é p e k.

2.) Utóhang a' farsanghoz.

Urbátya elolvasá, mellyek ellen eleve annyit protestált, jég hátán irt gondolataimat. — „Álmányos fija! — mondá — ezen bizony ki nem fogunk; a' gon-

dolatok, az igaz, furesák; no de hisz' semmi sincs benne ártalmas. Még egyszer uram öcsém, most az egyszer megelégszem kegyeddel." — Én nagyon furesán tekinték az öreg urra; barátim pedig kaczagtak; miért? azt ők tudják! de hisz' az én barátim sokszor kacagnak.

Nekem pedig új gondolatim jövének, és urbátya megengedi, hogy gondolatimat leírjam, ha bár róla szólna is; mert hiszen — ugymond — éppen az a' derék benne, hogy olvastatunk, ha nem is írunk.

És én gondolkodtam; és gondolatim a' multság és öröm gondolatai levének; nem többé oly jeges-ködösek, mint a' „jéghátiak" — hanem meleg és világosak. Amazok t. i. „valakikhez" valának intézve; ezek egyenesen ti hozzátok szép hazám szép leányai. Ott jeges-ködösnek kelle lennem; mert a' „valakik" azok valának; itt meleg és világos leszek, mert ti azok vagytok.

Van egy kor, nyájas olvasóim, életünkben, mely a' multság és életöröm kora, 's ezt ifúságnak hívjuk; és ti boldogok vagytok, ha e' korban korotoknál korosabbak nem vagytok. Mert higyjétek nekem, a' mi ifiaink sokszor korosak, és korosaink ifiak. Ez pedig roszul van, mert a' természet rende ellen van.

Csak életvidám ifúság lehet magva egy lelkes, tettgazdag férjfiúi kornak, nem a' lézengő, világ- és emberkerülő korántudákos; nem a' puhaság kárára el-asszonyosodott.

És az ifúságot multságában kell megnézni; valamint a' férjfiúkat cselekvényeiben.

A' ki meggondolja, hogy az ifúság nem tudja még az életet a' maga hideg valóságában felfogni, megengedi, hogy az élet neki nem egyéb egy tündérkertnél; remények és vágyak benne a' virágok, 's őt egyikről a' másira vidor lipéként fogja szállongani hagyni; meg fogja neki engedni, hogy e' tündérkertben oly könnyeden és gondtalan járjon fel alá, mintha az élet csak égi bájban mosolygó román-álom volna.

Neked pedig édes atyámfija, valahányszor egy illy lángkeblű ifiút életvidám tánczosnéjával, arczain és mozdulatain az egészség és életöröm vonásaival, előtted ellebegni látsz, mindig magosabban dobogjon hazafi kebled; mert a' ki multságában erőteljes, az cselekvényeiben sem lesz kór-tehetetlen.

Nem tudom kedves atyámfijai, megfigyeltétek-e egymást multságaitokban a' vidéken: mi tettük azt, de a' mi tapasztalásunk szomorú; mert koros ifiakat és ifiúkorosokat lelénk sok helyen. Ez pedig roszul van, mert a' természet rende ellen van.

G A R A Y.

Asszonyi termékenység. Londonban bizonyos Jonesnek felesége gyönyörű ikreket szült. Ugyan ez három év óta rendszeren minden évben megtörtént, 's a' derék atya így házasságának negyedik esztendejében már is fél tucat fiút mutathat elő, kik mindnyájan frisek és egészségesek, valamint édes anyjok is.

Szerencsétlenség. Ismét egy szomorú példa, milly veszedelmes a' töltött fegyverekre nem elegendő vigyázattal lenni. Triestből írják, hogy ott nem régiben valamely 11 éves fiú hugával egyedül levén a' szobában katonásdiját szott. A' fiú parancsolja hugának, hogy bizonyos távolságra a' szegletbe vonuljon; erre elsüti apjának puskáját, 's a' leányka halva rogyott össze. A' szerencsétlen gyilkos kétségbeesve vízbe akará magát ölni, de még idején visszartartoztatták e' második szerencsétlen lépésétől.

Öreg asszony. Franciaországban, Vesoulban, egy katonának hátrahagyott özvegye 142 éves korában halt-meg. 100-dik esztendejében nyolczad-szor ment férjhez. Első házasságából még 8 férfi él és 4 asszony. Az első utóbbika 90 éves 's már szép apa. Egy másfél százados feleséget birni milly öröm! — 8-dik férje azt gondolá, hogy tőle nem sokára megmenekedik; de az asszony még 42 esztendőt húzott-ki, 's ha szegény férjének nem volt is egyéb haszna, mint őseinek 's egy századdal ezelőtti férjtársainak számos történeteit illy eredeti forrásból hallgathatni, már ez is elég haszon 's gyönyör lehetett számára.

E M L É K M O N D Á S.

A' gazdagságot és bőséget mindenhol bámulják, holott a' szegénység csak szánakozást 's némelly finnyásabb izletűeknél megvetést tapasztal. A' ki ruházatjában és házeszközeiben szerencse fijának mutatkozik, mindenütt kedves; a' szűkült pedig csak ott, hol belérdemét tanulták becsülni.

L E N K S É S.

Gnomák. Egyet mulhatlanul szükség szereznünk, t. i. jó hirt; mert ki jó híret megveti, az erényt veti-meg.

Fejdelemnek istenek adának az ügyekben fő íteletet; az alattvalóknak engedelmesség dicsősége hagyatott.

T A C I T U S után B. F.

Szórejtvény.

Kertedbe az egész vetve kél 's tenyészik,
Reá elsőjéből legény jókat iszik.
Negyedik betűjét add hozzá, és szádat
Égeti, ha bőven lepi káposztádat.
Végtagja az ásványországba tartozik,
Nem jó, ha asztalnál 's konyhán fogyatkozik.
Ugy kérkedhetik csak elsője becsével,
Ha végbetűjének bir jelentésével.
Ha első betűjét leszeged, képeden
Találod, 's használod egész életeden.
Az ásványországit tedd ehez, szereti
A' férj, ha nője azt szorgosan követi.

S Z T. A.

Előbbi rejtvény: A g a.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiacz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.